

International Journal of Social
Science Research
www.ijssr.net
ijssresearch@gmail.com
ISSN: 2146-8257

An Investigation of Sport Participation Motives of the Individuals Doing Recreative Sports and Competitive Sports*

Ercan Polat¹

*Niğde Ömer Halisdemir University, School of Physical Education and Sports
<https://orcid.org/0000-0002-4892-2616>*

Burak Doğan

Niğde Ömer Halisdemir University, Social Sciences Institute

Fatih Mutlu

Niğde Ömer Halisdemir University, Social Sciences Institute

ABSTRACT

This study which investigates the sports participation motives of university students doing sports in different levels includes totally 250 volunteer samples, namely 103 women and 147 men from two universities selected by suitable sample methodology. Students were interviewed to collect the data via Sport Motivation Scale-SMS developed by Pelletier et al. (1995) and adapted to Turkish by Kazak (2004) and analyzed with SPSS. As a result of the study, it was revealed that the level of intrinsic motivation of participators is higher. The level of intrinsic and extrinsic motivation of competitive athletes is higher than recreationally directed athletes. The frequency of sports participation was found as a significant variable for intrinsic and extrinsic motives.

Key Words: Sportsman, recreational participation in sports, competitive participation in sports, motive

ARTICLE INFO

Received: 13.08.2018

Revision received:
26.12.2018.

Accepted: 28.12.2018

Published online:
31.12.2018

Extended Summary

Introduction

The fact that studies on scale development about sport participation motives which are identified as the causes leading individuals to do sports are generally based on Self-Determination Theory developed by Deci and Ryan (1985: 9) is also pointed out by researchers (Ada et al., 2012) Pelletier and et al. (1995) stated that adequate number of studies regarding this theory has been done and all of them are found related to sports field. Free will is an issue of self-determination and preference. For this reason it is a theory featured by the concepts such

¹ Corresponding author: Ercan POLAT, Assoc.Prof.,
ercihanpolat@hotmail.com, 5538689299

* A part of this study was presented at the 10th Sports Science Student Congress, 10-12 May 2017.

as will, intention and self-control. Self-determination Theory argues that motivation consists of three sub categories, namely intrinsic motivation, extrinsic motivation and demotivation (Deci and Ryan, 1985: 66).

Individuals are likely to show the tendency of taking part in sports activities for different reasons by being motivated intrinsically and extrinsically. Provided that an individual participates in sports activities with self-determination and acts accordingly his inner world needs including personal development, personal satisfaction, relish and personal satisfaction without any extrinsic factors, he is assumed to be motivated intrinsically. On the other hand, if an individual joins sports activities for extrinsic reasons such as winning prizes, statues or due to social pressure without self-determination and his attitudes are led by extrinsic factors rather than personal satisfaction, it is presumed that the individual is extrinsically motivated (Kazak, 2004)

In Turkey a number of studies on sports participation motives were conducted. To exemplify, the studies of sports participation motives on primary, high school and university students (Ekmekçi et al, 2010; İlhan and Gencer, 2011; Erdoğan et al., 2014; Aycan and Yıldız, 2016; Demirezen et al., 2016; Gülbahçe et al., 2018), sports participation motives of athletes who are into football, tennis, table tennis, taekwondo and etc. (Şirin, 2008; Altıntaş et al., 2010; Kaya et al., 2015; Korkutata, 2016; Kaman et al., 2017; Temel, 2018), sport participation motives of disabled individuals (Demir et al., 2018) and sports participation motives of individuals doing exercise for recreational aims (Mutlu et al., 2011; Ayar, 2017).

As it is known, it is a legal responsibility to enable massive people to do sports in our country and it has personal and social effects. Given that the reasons why individuals are encouraged to do sports are revealed, it will contribute to develop social marketing strategies for increasing participation in sports. Therefore, like the aforementioned studies, this study is significant as it will contribute deeper insights about individuals participating in sports, as well.

Methodology

This study which investigates the sports participation motives of university students doing sports in different levels includes totally 250 volunteer samples, namely 103 women and 147 men from two universities selected by suitable sample methodology. Students were interviewed to collect the data via Sport Motivation Scale-SMS developed by Pelletier et al. (1995) and adapted to Turkish by Kazak (2004). The scale consists of 28 items including a seven-point likert (1: completely unsuitable, 4: reasonably suitable, 7: completely suitable) and it determines the level of intrinsic, extrinsic and demotivation of individuals in sports based on the question 'Why do you do sports?' Finally, the data collected from interviews was analysed with SPSS.

Findings

According to the descriptive statistics, it is found that participants are 22,47 years old on average and they have been doing sports for 5,20 years on average. Furthermore, it is revealed that 58,8 (f= 147) percent of participants do recreational sports and similarly 58,8 (f= 147) percent of participants are men, 56,8(f= 142) percent of participants are engaged in only team sports, 36,4 (f= 91) percent of the participants do sports a few times in a week regularly. Moreover, when the arithmetic average of sub categories in the Scale is analyzed, it is demonstrated that arithmetic average of intrinsic motivation is $\bar{X} = 5,11$, arithmetic average of extrinsic motivation is $\bar{X} = 4,95$ and arithmetic average of demotivation is $\bar{X} = 5,01$. Regarding their participation in sports, a significant difference between intrinsic motivation ($t = 5,04$;

$p=0,00$) and extrinsic motivation ($t=6,16$; $p=0,00$) was found, there is no significant difference in demotivation, though. Considering the arithmetic average of subcategories which have a significant difference, it is seen that both of them have higher averages in favor of joining the competition as a competitive athletes. In terms of gender, a significant difference ($p>0,05$) was not found in all of the subcategories of Sport Motivation Scale including competitive athletes, recreational participation and in total. Also no significant difference ($p>0,05$) between the variables, age and duration of doing sports was found in competitive athletes, recreational participation and in total. The variable, frequency of doing sport was determined to have a positive significant predictive influence both on intrinsic motivation ($p<0,01$; $R^2= 0,070$; $Beta=0,26$) and extrinsic motivation ($p<0,01$; $R^2= 0,099$; $Beta= -0,32$).

Conclusion

After analyzing the findings, it was found out that intrinsic motivation of participants is higher. The results showed no significant difference and relation between the variables gender, age, sporting age and subcategories of Sport Motivation Scale. The level of intrinsic and extrinsic motivation of competitive athletes is higher than recreationally directed athletes. The frequency of sports participation is found as a significant variable for intrinsic and extrinsic motives.

Rekreatif Yönlü Spor Yapan Bireylerle Yarışma Sporcularının Spora Katılım Güdülerinin İncelenmesi*

Ercan Polat¹

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Burak Doğan

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Fatih Mutlu

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

ÖZ

İki farklı üniversitede çeşitli seviyelerde (müsabık-müsabık değil) spor yapan öğrencilerin spora katılım güdülerinin incelendiği bu araştırmaya uygun örnekleme yöntemiyle seçilen 103 kadın ve 147 erkek olmak üzere toplam 250 gönüllü katılmıştır. Veri toplama aracı olarak Pelletier ve Arkadaşları (1995) tarafından geliştirilen Kazak (2004) tarafından ise Türkçeye uyarlanan “Sporda Güdülenme Ölçeği (Sport Motivation Scale-SMS)” kullanılmıştır. Yüzyüze görüşme yöntemi kullanılarak toplanan veriler SPSS programı kullanılarak çözümlenmiştir. Sonuç olarak katılımcılar için içsel güdülenme düzeyi daha yüksektir. Yarışma sporcularının içsel ve dışsal güdülenme düzeyi rekreatif yönlü katılımcılara göre daha fazladır. Spora katılım sıklığı ise içsel ve dışsal güdüler üzerinde önemli bir etkileyici değişken olarak ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sporcu, rekreatif yönlü katılım, yarışmaya yönlü katılım, güdü

MAKALE BİLGİSİ

Alınma Tarihi:
13.08.2018
Düzeltilmiş hali alınma tarihi: 26.12.2018
Kabul Edilme Tarihi: 28.12.2018
Çevrimiçi yayınlanma tarihi: 31.12.2018

Giriş

Spor, modern toplumlarda yaşam standartlarının yükseltilmesi, fiziki başarımın gerçekleşmesi, stresten uzaklaşma ve sağlıklı bir hayatın yaşanılması gibi birçok beklentinin yerine getirilmesi amacıyla bireylerin gerçekleştirmiş oldukları eylem veya eylemler kümesidir. Sportif eylemleri gerçekleştiren bireyler birer spor tüketicisi rolü üstlenerek, temelde iki tür spor tüketim davranışı gösterir. Bunlar spora aktif katılım ve pasif katılımdır. Spor tüketicisi güdülenerek spora aktif katılım ve/veya pasif katılım davranışı gösterir. Bu araştırmanın konusu olan spora aktif katılan bireyler ise kendi içinde yine iki gruba ayrılır (İmamoğlu ve Ekenci, 2002: 69). Sağlık/rekreatif amaçlı güdülenerek spor yapanlar ve yarışma ve rekabet gerçekleştirmek için güdülenerek spor yapan bireylerdir.

İnsan davranışının temelinde yatan önemli konulardan birisi olan güdülenme, spor tüketim davranışlarının da ciddi roller üstlenir. Güdülenme; arzu, istek, ihtiyaç ve ilgileri içine alan genel bir kavramdır. Güdüler organizmayı uyararak harekete geçirir. Böylece organizmanın davranışını belirlenmiş hedefe doğru yönlendirir (Cüceloğlu, 2006: 229). Basitçe

¹ Sorumlu yazar iletişim bilgileri: Ercan POLAT, Doç.Dr.

ercihanpolat@hotmail.com

+90 5538689299

* Bu çalışmanın bir bölümü 10. Spor Bilimleri Öğrenci Kongresinde sunulmuştur, 10-12 Mayıs 2017.

ifade edildiğinde, güdülenme kavramı, bir organizmanın ihtiyaçlarının ve bu ihtiyaçları davranışla ilişkilendiren süreçlerin ve yapıların tüm yönlerini araştırır.

Güdülenme psikolojinin keşfetmiş olduğu en önemli konulardan biridir. Davranışın temelinde güdülenme yatar. Bazı güdüler kolayca anlaşılabilirken bazıları ise üstü örtük ve anlaşılması güç türde olabilir. Nerede olunursa olunsun ve ne yapılsa yapılsın her davranış altında bir güdü veya güdüler zincirinin yattığı unutulmamalıdır (Cüceloğlu, 2006: 230). Güdülenme süreci bireyin ihtiyaç duyduğunu fark ettiği bir özelliği tanıma aşamasıyla başlar. Mevcut durum ve beklenen durum arasındaki tutarsızlık bir gerilim yaratır. Gerilim ne kadar büyük olursa davranışın ortaya çıkma olasılığı da o denli güçlüdür. En nihayetinde birey gerilimi azaltmak için davranış eğilimi gösterir. Davranış sonucu tatmin olan bireyin gerilim durumu ortadan kalkar (Funk, 2008: 17).

Bireyleri spor yapmaya iten nedenler olarak tanımlanan spora katılım güdüleri hakkında kullanıma sunulan ölçek geliştirme çalışmalarında genel olarak Deci ve Ryan (1985: 9) tarafından geliştirilen Hür İrade Kuramının temel alındığı araştırmacılar tarafından da belirtilmektedir (Ada vd., 2012). Pelletier ve ark. (1995) bu teoriye dayalı olarak yeterince araştırmanın üretildiği ve spor alanına uygun olduğunu belirtmiştir. Hür irade kendi kaderini tayin hakkı ve bir seçim meselesidir. Bu nedenle istek, niyet ve irade gibi kavramlar üzerine oturmuş bir teori özelliğindedir. Hür irade kuramı, güdülenmenin üç alt boyutlu olduğunu ileri sürmektedir. Bu boyutlardan birincisi içsel güdülenmedir. Diğerleri ise dışsal güdülenme ve güdülenmeme olarak tarif edilmiştir (Deci ve Ryan, 1985: 66).

Bireyler içsel ve dışsal yönden güdülenerek farklı nedenlerle sportif etkinliklere katılma eğilimi gösterebilirler. Bir birey, bir başka dışsal etkileyici olmaksızın kendi hür iradesi ile sportif etkinliğe katılıyor ve kendini geliştirmek, kişisel doyum veya haz almak gibi iç dünyaya bağlı nedenlerle mücadele ediyorsa o bireyin içsel olarak güdülendiği varsayılmaktadır. Yine birey sportif etkinliğe hür iradesi olmadan ödül, statü, dış çevre baskısı gibi dışsal nedenlerden dolayı katılıyor ve haz almaktan çok dışsal etkenler davranışları yönlendiriyorsa, o zaman bireyin dışsal olarak güdülendiği algılanmaktadır (Kazak, 2004).

Spora katılım güdülerine ilişkin ülke sınırları çerçevesinde yapılan araştırmalara örnek olarak; ilköğretim ve lise ve üniversite seviyesindeki öğrenciler üzerine yapılan spora katılım güdüsü araştırmaları (Ekmekçi vd., 2010; İlhan ve Gencer, 2013; Erdoğan vd., 2014; Aycan ve Yıldız, 2016; Demirezen vd., 2016; Gülbahçe vd., 2018), futbol, tenis, masa tenisi, teakwondo vb. branşlardaki sporcuların spora katılım güdülerini ölçmeye yönelik araştırmalar (Şirin, 2008; Altıntaş vd., 2010; Kaya vd., 2015; Korkutata, 2016; Kaman vd., 2017; Temel, 2018), engelli bireylerin spora katılım güdüsü (Demir vd., 2018), rekreatif amaçlı egzersiz etkinliği yapan bireylerin spora katılım güdüsü (Mutlu vd., 2011; Ayar, 2017) çalışmaları verilebilir.

Bilindiği üzere ülkemizde sporun kitlelere yayılması anayasal bir sorumluluktur ve hem bireysel hem de toplumsal anlamda önemli olumlu etkileri vardır. Bireyleri spor yapmaya teşvik eden sebeplerin bilinmesi spora katılımın artırılması için daha etkili sosyal pazarlama stratejilerinin geliştirilmesine yardım edecektir. Bu nedenle ilgili diğer çalışmalar gibi bu araştırma da spora katılan bireyleri daha detaylı anlamaya katkı sağlaması açısından önemlidir.

Yöntem

Araştırma Modeli - Araştırma Grubu

İki farklı üniversitede çeşitli seviyelerde (müsabık-müsabık değil) spor yapan öğrencilerin spora katılım güdülerinin nedenlerini belirlemek amacıyla nicel türde yapılan bu çalışmada genel tarama yöntemlerinden karşılaştırma türü ilişkisel tarama yaklaşımı (Karasar, 2016: 116) kullanılmıştır. Araştırma Grubu ise iki farklı devlet üniversitesinin çeşitli bölümlerinde okuyan öğrencilerden seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden uygun (kolay ulaşılabilir) örnekleme yöntemiyle (Büyüköztürk vd., 2017) seçilen 103 kadın ve 147 erkek olmak üzere toplam 250 gönüllü katılımcıdan oluşmuştur.

Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak anket yöntemi kullanılmıştır. İki bölümden oluşan anketin birinci bölümünde Pelletier ve Arkadaşları (1995) tarafından geliştirilen Kazak (2004) tarafından ise Türkçeye uyarlanan “*Sporda Güdülenme Ölçeği (Sport Motivation Scale-SMS)*” kullanılmıştır. Anket formunun ikinci bölümünde yer alan kişisel bilgi formunda ise cinsiyet, yaş, spor yapma süresi, spor yarışmalarına müsabık olarak katılım durumu, spor yapma sıklığı gibi değişkenlere yer verilmiştir.

Sporda Güdülenme Ölçeği (Sport Motivation Scale- SMS); Orijinal ölçek 7 alt boyut ve 28 maddeli 7’li Likert (1= hiç uygun değil, 4= orta derecede uygun, 7= bütünüyle uygun) tipindedir. Ölçek, ‘niçin spor yapıyorsunuz?’ sorusu temel alınarak sunulmuş maddelere verilen cevapların derecesine göre, kişinin spor ortamındaki içsel güdülenme, dışsal güdülenme ve güdülenmeme seviyesini belirlemektedir. Ölçeğe ilişkin alt boyutlar; 1) Bilmek için içsel güdülenme, 2) Başarmak için içsel güdülenme, 3) Uyarıcı yaşamak için içsel güdülenme, 4) Dışsal düzenleme, 5) İçerik atım, 6) Özdeşim ve 7) Güdülenmeme’dir. Ancak Kazak (2004) tarafından açıklayıcı faktör analizi sonucunda bilmek için içsel güdülenme ve başarmak için içsel güdülenme boyutlarının maddeleri tek faktör altında toplanmıştır. Bu sebeple ölçeğin Türkçe versiyonu 6 alt boyut şeklinde kullanılmaktadır. Bilmek – başarmak ve uyarıcı yaşamak boyutlarındaki maddeler bir araya getirildiğinde içsel güdülenme alt ölçeği, dış düzenleme, içerik atım ve özdeşim boyutları bir araya getirildiğinde ise dışsal güdülenme alt ölçeği ortaya çıkmaktadır. Bu araştırma içsel güdülenme, dışsal güdülenme ve güdülenmeme boyutları çerçevesinde yürütülmüştür.

Verilerin Toplanması

Araştırma verilerinin toplanmasında anket dağıtım yöntemleri göz önünde bulundurulmuştur. Anketler iki ayrı üniversitede yüz yüze görüşme yöntemi kullanılarak uzman araştırmacılar tarafından dağıtılmıştır. Dağıtılan 300 anketten 255’i geri toplanabilmiştir. Analize alınan anketlerden 5 tanesi hatalı olarak doldurulduğu varsayılarak çalışmadan çıkartılmıştır. Sonuçta dağıtılan 300 anketten %83 oranıyla 250 anket geçerli olarak kabul edilmiştir.

Verilerin Çözümlemesi

Araştırma verilerinin çözümlemesinde Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı (SPSS) kullanılmıştır. Bağımlı ve bağımsız değişkenlere ilişkin çarpıklık ve basıklık değerleri kullanılarak normallik dağılımları gözlenmiş ve ortaya çıkan bulgular neticesinde parametrik test kararı alınmıştır. Sonraki aşamada katılımcılara ilişkin tanımlayıcı istatistikler verilmiştir. Yine alt boyutlar ve bağımsız değişkenler arasında; iki ortalama arasındaki farkın anlamlılığı testi (Independent Sample t-Test), Pearson korelasyon analizi ve basit doğrusal regresyon analizi uygulanmıştır.

Bulgular

Tablo 1’de katılımcılara ilişkin yüzde, frekans, ortalama ve yaygınlık ölçülerine ilişkin tanımlayıcı istatistiklere yer verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcılara ilişkin tanımlayıcı istatistikler

Değişkenler		f	%	Toplam	\bar{X}	S	En Az	En Çok
Spor Yapma Durumu	Yarışma sporcusu	103	41,2	250				
	Rekreatif spora katılım	147	58,8					
Cinsiyet	Kadın	103	41,2	250				
	Erkek	147	58,8					
Spor Yapma Sıklığı	Çok düzensiz (ayda 1)	25	10,0	250				
	Düzensiz (ayda birkaç)	25	10,0					
	Az düzenli (haftada 1)	84	33,6					
	Düzenli (haftada birkaç)	91	36,4					
	Çok düzenli (her gün)	25	10,0					
Yaş				250	22,47	2,08	19	27
Spor Yapma Süresi (yıl)				250	5,20	3,54	1	17
Alt Boyutlar								
İçsel güdülenme				247	5,11	0,55	3,58	6,50
Dışsal Güdülenme				244	4,95	0,54	3,08	6,42
Güdülenmeme				248	5,01	0,93	1,25	7,00

Tablo 1 incelendiğinde katılımcıların 22,47 yaş ortalamasına ve ortalama 5,20 yıllık spor yapma geçmişine sahip olduğu belirlenmiştir. Frekans dağılımlarına göre katılımcıların %58,8’inin (f= 147) rekreatif yönlü spora katılım gerçekleştirdiği, yine %58,8’inin (f= 147) erkelerden oluştuğu, %36,4’ünün (f= 91) ise haftada birkaç kez olarak düzenli spor yaptığı tespit edilmiştir. Yine tablo 1 deki ölçek alt boyutlarının aritmetik ortalamaları incelendiğinde içsel güdülenme boyutunun $\bar{X} = 5,11$ aritmetik ortalamaya, dışsal güdülenme boyutunun $\bar{X} = 4,95$ aritmetik ortalamaya ve güdülenmeme boyutunun da $\bar{X} = 5,01$ aritmetik ortalamaya sahip olduğu belirlenmiştir. Tablo 2’de katılımcıların spor yapma durumuna göre spora katılım güdüleri boyutları arası karşılaştırma sonuçları verilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların spor yapma durumuna göre SGÖ alt boyutları arasındaki farklar

Alt Boyutlar	Gruplar	n	\bar{x}	S	sd	t	p
İçsel güdülenme	Yarışma sporcusu	101	5,31	0,51	245	5,04	0,00
	Rekreatif spora katılım	146	4,97	0,53			
Dışsal güdülenme	Yarışma sporcusu	99	5,19	0,49	242	6,16	0,00
	Rekreatif spora katılım	145	4,79	0,50			
Güdülenmeme	Yarışma sporcusu	103	5,03	0,99	246	0,30	0,77
	Rekreatif spora katılım	145	5,00	0,88			

Tablo 2 incelendiğinde katılımcıların spor yapma durumuna göre İçsel Güdülenme (t=5,04; p=0,00), Dışsal Güdülenme (t=6,16; p=0,00) alt ölçekleri arasında anlamlı fark tespit edilirken güdülenmeme boyutunda ise anlamlı farka rastlanmamıştır. Aritmetik ortalamalar gözden geçirildiğinde ise anlamlı fark çıkan her iki alt boyutta da yarışma sporcusu olarak yarışmaya katılanların lehine daha yüksek ortalamaların olduğu görülmüştür. Tablo 3’de

yarışma ve rekreatif amaçlı spora katılanların ayrı ayrı cinsiyetleri ve spora katılım güdülleri arasındaki fark tablosu sunulmuştur.

Tablo 3. Cinsiyete göre SGÖ alt ölçekleri arasındaki t testi sonuçları

	Boyutlar	Cinsiyet	n	\bar{x}	S	sd	t	p
Yarışma Sporucusu	İçsel güdülenme	Kadın	42	5,36	0,50	99	0,75	0,45
		Erkek	59	5,28	0,52			
	Dışsal güdülenme	Kadın	42	5,17	0,48	97	-0,36	0,72
		Erkek	57	5,20	0,51			
	Güdülenmeme	Kadın	43	5,07	0,96	101	0,36	0,72
		Erkek	60	5,00	1,02			
Rekreatif Spora Katılım	İçsel güdülenme	Kadın	60	4,91	0,53	144	-1,15	0,25
		Erkek	86	5,01	0,52			
	Dışsal güdülenme	Kadın	59	4,77	0,53	143	-0,39	0,70
		Erkek	86	4,80	0,48			
	Güdülenmeme	Kadın	58	5,14	0,86	143	1,62	0,11
		Erkek	87	4,90	0,89			
Toplam	İçsel güdülenme	Kadın	102	5,10	0,56	245	-0,37	0,71
		Erkek	145	5,12	0,54			
	Dışsal güdülenme	Kadın	101	4,93	0,55	242	-0,40	0,69
		Erkek	143	4,96	0,53			
	Güdülenmeme	Kadın	101	5,11	0,90	246	1,42	0,16
		Erkek	147	4,94	0,94			

Tablo 3 incelendiğinde yarışma sporcuları, rekreatif yönlü spora katılım ve toplam olmak üzere hiçbir grupta cinsiyete göre Sporda Güdülenme Ölçeği alt boyutları arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Tablo 4’de yarışma ve rekreatif amaçlı spora katılanların yaş, spor yapma süresi ve spor yapma sıklıkları ile spora katılım güdülleri arasındaki ilişki tablosu verilmiştir.

Tablo 4. Yaş, spor yapma süresi, spor yapma sıklığı değişkenleri ile SGÖ alt boyutları arasındaki korelasyonlar

		Yaş	Spor yapma süresi	Spor yapma sıklığı
Yarışma Sporucusu	İçsel Güdülenme	0,00	-0,08	-0,06
	Dışsal Güdülenme	0,00	-0,16	-0,01
	Güdülenmeme	0,01	-0,02	-0,05
Rekreatif Spora Katılım	İçsel Güdülenme	0,06	0,14	0,08
	Dışsal Güdülenme	0,01	0,01	0,13
	Güdülenmeme	-0,03	0,09	-0,26**
Toplam	İçsel Güdülenme	0,12	0,09	0,26**
	Dışsal Güdülenme	0,12	-0,01	0,32**
	Güdülenmeme	0,00	0,04	-0,12

**p<0,01

Tablo 4 incelendiğinde yarışma sporcuları, rekreatif yönlü spora katılım ve toplam gruplarda yaş ve spor yapma süresi değişkenleri ile Sporda Güdülenme Ölçeği alt boyutları arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır. Spor yapma sıklığı değişkeninde ise yarışma sporcularında spora katılım güdülleri alt boyutlarının hiçbirinde anlamlı bir ilişki bulunmazken, rekreatif yönlü spora katılan bireylerde ise güdülenmeme ($r = -0,26$) boyutunda negatif yönlü zayıf düzey anlamlı ilişki bulunmuş, içsel güdülenme ve dışsal güdülenme boyutlarında ise yine

anlamli ilişki bulunmamıştır. Toplam gruplar ele alındığında ise spor yapma sıklığı değişkenine ile içsel güdülenme ($r= 0,26$) ve dışsal güdülenme ($r= 0,32$) değişkenlerinde anlamli pozitif yönlü zayıf ilişkiler bulunmuştur. Tablo 5 de spor yapma sıklığı değişkeninin içsel ve dışsal güdülenme alt boyutlarını açıklamasına ilişkin basit doğrusal regresyon analizi sonuçları verilmiştir.

Tablo 5. Spor yapma sıklığı değişkeninin içsel ve dışsal güdülenme alt boyutlarını açıklamasına ilişkin basit doğrusal regresyon analizi sonuçları

Bağımlı Değişkenler	Bağımsız değişken (Sabit)	Standartlaŝtırılmamıŝ Katsayılar		Standartlaŝtırılmıŝ Katsayılar		t	p
		B	Std. hata	Beta			
İçsel Güdülenme	(Sabit)	4,68	0,11			44,36	0,00
	Spor Yapma Sıklığı	0,13	0,03	0,26		4,28	0,00
	R= 0,264, R ² =0,070 F=18,32 p= 0,00						
Dışsal güdülenme	(Sabit)	4,53	0,10			43,77	0,00
	Spor Yapma Sıklığı	0,15	0,03	0,32		5,15	0,00
	R= 0,315, R ² =0,099 F=26,57 p= 0,00						

Tablo 5 deki analiz sonuçlarına ilişkin yapılan değerlendirmede spor yapma sıklığı değişkeninin hem içsel güdülenme boyutunda ($p<0,01$; $R^2=0,070$; $Beta=0,26$) hem de dışsal güdülenme boyutunda ($p<0,01$; $R^2=0,099$; $Beta=-0,32$) pozitif yönlü anlamli yordayıcı gücünün olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre spor yapma sıklığının içsel güdülenme boyutu üzerinde %7 dışsal güdülenme boyutu üzerinde ise %10'luk bir açıklama gücü vardır.

Sonuç ve Tartıŝma

Ölçek alt boyutlarının aritmetik ortalamaları incelendiğinde içsel güdülenme boyutunun daha yüksek aritmetik ortalamaya sahip olduğu tespit edilmiştir. Dalkıran ve Aslan (2016) ise niversiteli sporcuların sporda güdülenme düzeyleriyle ilgili yaptıkları araştırmada dışsal güdülerin daha ön planda olduğunu vurgulamıŝlardır. Katılımcı grubunun özelliğinin güdülenme biçimini etkilediği dŝnlmŝtir.

Yarışma sporcusu katılımcıların rekreatif yönlü spor yapan katılımcılara göre hem içsel güdülenme hem de dışsal güdülenme düzeyinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 2). Araŝtırmacılarından Yıldırım (2017), niversite takımlarında mücadele eden sporular üzerine yaptığı araştırmada farklı branşlardaki sporcuların yarışma güdüsünün farklılaŝtıđını ne srmŝtir. Başka bir araştırmada Temel (2018) farklı branŝlar olan wushu ve masa tenisi sporcularında güdülenme düzeylerinde anlamli farklılıklar olduğunu ifade etmiŝtir. Ayar (2017) ise yapılan egzersizin türüne göre spora katılım gdlerinde farklılaŝma olduğunu ortaya koymuştur. Bu sonuçlarda göstermiŝtir ki farklı branşlarda ve farklı amaçlarla spor yapan bireylerin güdülenme düzeyleri de birbirinden farklılaŝabilmektedir. Spor türü ve bununla birlikte ortaya çıkabilecek amaçsal farklılıkların ise güdülenme düzeyini etkileyebildiği söylenebilir.

Yapılan analizler cinsiyete göre Sporda Güdülenme leği alt boyutları arasında anlamli fark bulunmadığını göstermiŝtir (Tablo 3). Konuya ilişkin farklı örneklemeler üzerinde yapılan araştırmaların önemli bir kısmında spora katılımda güdülenmede cinsiyetin önemli bir

etkileyici değişken olduğunu vurgulanmıştır (Mutlu vd., 2011; Kaya vd., 2015; Demirezen vd., 2016; Aycan ve Yıldız, 2016; Kaman vd., 2017). Bununla birlikte literatürde tam tersi yönde bulgular da mevcuttur. Örneğin Altıntaş ve Koruç (2014) genç sporcular üzerine yaptıkları araştırmada: Temel (2018) wushu ve masa tenisi sporcuları üzerine yaptığı araştırmasında: Ayar (2017) rekreatif amaçlı özel spor merkezi katılımcılarında; cinsiyet ve spora katılım güduları arasında farklılık bulunmadığını rapor etmişlerdir. Bu sonuçlara dayanarak cinsiyetin birbirinden ayrı örneklem özelliklerine sahip gruplarda farklı sonuçlar verebildiği söylenebilir. Gelecek araştırmalarda da sonuçların takip edilmesi gerektiği düşünülmüştür.

Katılımcıların yaş ve spor yapma süresi değişkenleri ile Sporda Güdülenme Ölçeği alt boyutları arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (Tablo 4). Yaş, spor yaşı ve spora katılım güduları arasında pozitif ilişkiler olduğunu gösteren çalışmalar mevcuttur (Karakaş vd., 2015; Korkutata, 2016; Yalçın vd., 2017). Bununla birlikte Temel (2018) ve Kaman vd. (2017) elde ettikleri bulgular çerçevesinde yaş ve spora katılım güdüsü arasında anlamlı farklılık bulunmadığını öne sürmüşlerdir. Buna karşın aynı araştırmada spor yapma süresi arttıkça toplam güdülenme düzeyinde de anlamlı artışlar olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla literatürde bu araştırma sonuçlarını hem destekleyen hem de aksi yönde bulguya işaret eden araştırmaların olduğu görülmüştür. Tanımlayıcı istatistikler incelendiğinde katılımcıların 19 – 27 yaş aralığında olduğu ve tümünün genç yaş grubunu temsil ettiği görülmektedir. Gerek grubunun yaş özelliğinin birbirinde benzer olması ve gerekse örneklemin kendine has özellikleri bu farklılığın çıkmamasında etkili olmuş olabilir.

Spor yapma sıklığı değişkeninde ise yarışma sporcularında spora katılım güduları alt boyutlarının hiçbirinde anlamlı bir ilişki bulunmazken, rekreatif yönlü spora katılan bireylerde ise güdülenme boyutunda negatif yönlü zayıf düzey anlamlı ilişki bulunmuş, içsel güdülenme ve dışsal güdülenme boyutlarında ise yine anlamlı ilişki bulunmamıştır (Tablo 4). Bu sonuçlara göre rekreatif yönlü spora katılan bireylerin spora katılım sıklığı arttıkça motivasyonsuzluklarında anlamlı bir azalma olduğu söylenebilir. Motivasyonsuzluk boyutu spora katılıp ancak neden spora katıldığını anlamlandıramamak üzerine kurgulanmıştır. Bu durumda rekreatif katılımcıların spora katılımlarının nedenlerinin daha bilinçli seviyede gerçekleştiği düşünülmüştür. Bu araştırmayı bulgusunu destekler nitelikte Karakaş vd. (2015)'de spora katılım sıklığı arttıkça güdülenme düzeyinde de farklılaşmalar ve artışlar olduğunu ortaya koymuştur.

Toplam gruplar ele alındığında ise spor yapma sıklığı değişkenine ile içsel güdülenme ve dışsal güdülenme değişkenlerinde anlamlı pozitif yönlü zayıf ilişkiler bulunmuştur (Tablo 4). Yani bireyin spora katılım sıklığı arttıkça hem içsel hem de dışsal güdülenme düzeyleri kısmen de olsa artmaktadır. Ayrıca spor yapma sıklığı değişkeninin hem içsel güdülenme boyutunda hem de dışsal güdülenme boyutunda pozitif yönlü anlamlı yordayıcı gücünün olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre spor yapma sıklığının içsel güdülenme boyutu üzerinde %7 dışsal güdülenme boyutu üzerinde ise %10'luk bir açıklama gücü vardır (Tablo 5). Bu sonuçlardan hareketle spora katılım sıklığının bireyin hem içsel yönden hem de dışsal yönden önemli bir etkileyici değişken olduğu söylenebilir.

Sonuç olarak bu araştırma bulgularına dayanarak katılımcılar için içsel güdülenmenin daha ön plana çıktığı, yarışma sporcularının rekreatif yönlü katılımcılara göre daha fazla güdülendikleri ve spora katılım sıklığının içsel ve dışsal güdüler üzerinde önemli bir etkileyici değişken olduğu belirtilebilir.

Öneriler

Elde edilen tecrübe ve sonuçlar doğrultusunda Araştırma ve uygulama alanına yönelik öneriler şu şekilde sıralanabilir.

- Araştırma daha genellenebilir örneklem seçim yöntemi ile başka örneklem üzerinde tekrar edilebilir.
- Spora katılım motivasyonunu farklı boyutlarla ölçen başka bir ölçüm aracının veri toplamada kullanılması konunun daha iyi anlaşılmasında katkı sağlayabilir.
- Hem sporcu sayısının hem de rekreatif yönlü spor tüketim yoğunluğunun artırılmasında kullanılacak pazarlama stratejilerinde ne tür güdülerin hangi gruplar üzerinde etkili olduğunu göz önünde bulundurarak bir yol haritasının oluşturulması, pazarlama kararlarının başarıya ulaşmasında yardımcı olacaktır.

KAYNAKÇA

- Ada, E.N.D., Aşçı F.H., Çetinkalp, F.Z.K., ve Altıparmak, M.E. (2012). Durumsal Güdülenme Ölçeği'nin (DGÖ) beden eğitimi ders ortamı için geçerlik ve güvenilirliği. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10(1), 7-12.
- Altıntaş, A., Hacıoğlu, O., Sağtürk, B., Belman, C., ve Aşçı, F.H. (2010). Genç futbol oyuncularının spora katılım güdeleri ve başarı algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Türkiye Klinikleri Journal of Sports Sciences*, 2(1), 26-31.
- Altıntaş, A., ve Koruç, P.B. (2014). Determining participation motivation of young athletes with regard to gender and sport type. *International Journal of Science Culture and Sport (IntJSCS)*, 2(5), 61-67.
- Ayar, H. (2017). Fitness ve Crossfit merkezlerine rekreatif egzersiz amaçlı katılımı etkileyen motivasyon faktörlerinin incelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rekreasyon Yönetimi Anabilim Dalı, Edirne.
- Aycan, A., ve Yıldız, K. (2016). 11-14 yaş grubu öğrencilerin spora katılım motivasyonlarının cinsiyetleri açısından incelenmesi. *International Journal of Social Science Research*, 5(2), 1-9.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2017). Bilimsel araştırma yöntemleri. 23. Baskı, Ankara: *Pegem Akademi Yayınları*.
- Cüceloğlu, D. (2006). İnsan ve davranışı, 15. Basım, İstanbul: *Remzi Kitabevi*.
- Dalkıran, O., ve Aslan, C.S. (2016). Üniversiteli sporcuların spora güdülenme nedenlerinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(17), 424-432.
- Deci, E.L., & Ryan, R.M. (1985). Intrinsic motivation and Self-Determination in human behavior. New York: *Plenum Press*.

- Demirezen, İ., Saçlı Uzunöz, F., ve Arslan, Y. (2016). İlkokul ve ortaokul öğrencilerinin fiziksel etkinliğe katılım nedenlerinin belirlenmesi: Nevşehir örneği. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 15(4), 1075-1085. DOI: 10.21547/jss.265491
- Demir, G.T., İlhan, E.L., Esentürk, O.K., ve Kan, A. (2018). Engelli bireylerde Spora Katılım Motivasyonu Ölçeği (ESKMÖ): Geçerlik ve güvenirlik çalışması, *SPORMETRE*, 16(1), 95-106.
- Ekmekçi, R., Arslan, Y., Ekmekçi, A., ve Ağbuğa, B. (2010). Üniversite öğrencilerinin spora bakış açılarının ve spora katılım güdülerinin belirlenmesi. *E-Journal of New World Sciences Academy Sports Sciences*, 5(2), 104-114.
- Erdoğan, M., Şirin, E.F., İnce, A., ve Öçalan, M. (2014). Farklı branşlarda okul takımlarında yer alan ortaöğretim öğrencilerin spora katılım motivasyonlarının incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 8(1), 157-166.
- Gülbahçe, Ö., Tozoğlu, E., Bayraktar, G., Dursun, M., ve Gülbahçe, A. (2018). The analysis of relation between different variables and university students' motives for participation in sports. *European Journal of Physical Education and Sport Science*, 4(2), 79-87.
- İlhan L., ve Gencer E. (2013). Liselerarası badminton müsabakalarına katılan sporcu-öğrencilerin spora katılım motivasyonlarının belirlenmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(1-4), 1-6.
- İmamoğlu, A.F., ve Ekenci, G. (2002). Spor işletmeciliği, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Funk, D.C. (2008). Consumer behavior in sport and events: Marketing action, Oxford: Elsevier.
- Karakaş, G., Kolayış, İ.E., ve Eskiler, E. (2015). Yüzme egzersizine katılan kadınların egzersiz motivasyonlarının incelenmesi. *Proceedings of the III Rekreasyon Araştırmaları Kongresi, Eskişehir, Turkey*, 5-7 Kasım.
- Karasar, N. (2016). Bilimsel araştırma yöntemi, 31. Baskı, Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kaya, S., Kabakçı, A.C., ve Doğan, A.A. (2015). Differences in motivation for participating sport activities according to sport branches. *International Journal of Science Culture and Sport (IntJSCS)*, 3(1), 44-53.
- Kazak, Z. (2004). Sporda Güdülenme Ölçeği-SGÖ-nin Türk sporcuları için güvenirlik ve geçerlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 15(4), 191-206.
- Kaman, M.B., Gündüz, N., ve Gevat, C. (2017). Tenis sporcularının spora katılım motivasyonlarının incelenmesi. *SPORMETRE*, 15(2), 65-72.
- Korkutata, A. (2016). Participation motivation in sport: A study on taekwondo athletes. *Turkish Journal of Sport and Exercise*, 18(3), 47-55.
- Mutlu, İ., Yılmaz, B., Güngörmüş, H. A., Sevindi, T., ve Gürbüz, B. (2011). Bireyleri rekreasyonel amaçlı egzersize motive eden faktörlerin çeşitli değişkenlere göre karşılaştırılması. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 13(1), 54-61.
- Pelletier L.G., Tuson, K.M., Fortier, M.S., Vallerand, R.J., Briere, N.M., ve Blais, M.R. (1995). Toward a new measure of intrinsic motivation, extrinsic motivation, and amotivation

in sports: The Sport Motivation Scale (SMS). *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 17(1), 35-53.

Şirin, E.F. (2008). Futbolcu kızların (12-15 yaş) spora katılım motivasyonlarının belirlenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 6(1), 1-7.

Temel, V. (2018). Masa tenisi ve wushu sporcularının spora katılım güdöleri. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 23(3), 143-152.

Yalçın, İ., Turğut, M., Gacar A., ve Çalık, F. (2017). Beden eğitimi ve spor yükseköğretim öğrenim gören kadın sporcuların spora katılım motivasyonlarının bazı değişkenlere göre araştırılması. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD)*, 3(Special Issue 2), 201-210.

Yıldırım, M. (2017). Üniversite takımlarında mücadele eden sporcuların spora katılım motivasyonlarına etki eden faktörlerin belirlenmesi (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi örneği). *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(1), 41-51.

Atıf için/Please cite as:

Polat, E., Doğan, B. & Mutlu, F. (2018). An Investigation of Sport Participation Motives of the Individuals Doing Recreative Sports and Competitive Sports. *International Journal of Social Science Research*, 7(2), 175-187.